

BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM

ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC:

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP VỀ CHẾ ĐỘ
CHÍNH SÁCH BHXH TNLĐ - BNN ĐỐI VỚI
NGƯỜI LAO ĐỘNG THAM GIA BHXH**

CHỦ NHIỆM: CN Hà Văn Chi.
THƯ KÝ ĐỀ TÀI: CN Nguyễn Hùng Cường
THÀNH VIÊN: CN Nguyễn Thị Thanh Hiền
CN Lê Thu Lan

Hà Nội - 2000

4088
2415702

**BẢO HIỂM XÃ HỘI
VIỆT NAM**

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 2623/QĐ-BHXH-TTKH

Hà Nội, ngày 21 tháng 12 năm 2001

QUYẾT ĐỊNH

CỦA TỔNG GIÁM ĐỐC BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM
V/v thành lập Hội đồng nghiệm thu đề tài khoa học năm 2000

TỔNG GIÁM ĐỐC BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM

- Căn cứ Nghị định số 19/CP ngày 16/2/1995 của Chính phủ về việc thành lập Bảo hiểm xã hội Việt Nam;

- Căn cứ Quy chế tổ chức và hoạt động của Bảo hiểm xã hội Việt Nam ban hành kèm theo Quyết định số 606/TTg, ngày 26/9/1995 của Thủ tướng Chính phủ;

- Căn cứ Quyết định số 1147/QĐ - KH, ngày 01/6/1996 của Bộ trưởng Bộ Khoa học - Công nghệ và Môi trường về việc công nhận BHXH Việt Nam là đầu mối kế hoạch khoa học, công nghệ;

- Căn cứ Quyết định số 408/QĐ/BHXH-TTKH ngày 25 tháng 2 năm 2000 của Tổng Giám đốc BHXH Việt Nam về việc giao nhiệm vụ nghiên cứu khoa học năm 2000;

- Căn cứ Quy chế tạm thời về tổ chức và nguyên tắc làm việc của Hội đồng nghiệm thu đề tài khoa học ban hành kèm theo Quyết định số 835/BHXH-TTKH, ngày 14/5/1997 của Tổng Giám đốc BHXH Việt Nam;

- Theo đề nghị của Giám đốc Trung tâm Thông tin - Khoa học BHXH Việt Nam,

QUYẾT ĐỊNH

Điều 1. Thành lập Hội đồng nghiệm thu đề tài khoa học để đánh giá kết quả nghiên cứu đề tài: *"Thực trạng và giải pháp về chế độ chính sách BHXH tại nạn lao động - bệnh nghề nghiệp đối với người lao động tham gia BHXH"* do Ông Hà Văn Chi làm chủ nhiệm đề tài.

Điều 2. Chỉ định và mời các thành viên sau đây vào Hội đồng nghiệm thu đề tài:

1. Ông Nguyễn Huy Ban, TS, Tổng Giám đốc BHXH VN, Chủ tịch Hội đồng.
2. Ông Mạc Văn Tiến, TS, Phó Tổng biên tập Tạp chí Lao động xã hội, Bộ Lao động TB&XH, Nhận xét 1.
3. Ông Lê Quyết Thắng, CN, Trưởng Ban Kiểm tra pháp chế, BHXH VN, Nhận xét 2.
4. Ông Dương Xuân Triệu, TS, Giám đốc Trung tâm TTKH, BHXH VN, Ủy viên.
5. Bà Mai Thị Cẩm Tú, TS, Phó Giám đốc Trung tâm TTKH, BHXH VN, Ủy viên.
6. Ông Bùi Văn Hồng, TS, Phó Giám đốc Trung tâm TTKH, BHXH VN, Ủy viên.
7. Bà Trịnh Thị Hoa, TS, Phó Trưởng phòng QLKH, Trung tâm TTKH BHXHVN, Thư ký Hội đồng.

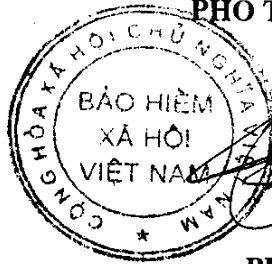
Điều 3. Quyết định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký. Giám đốc Trung tâm TTKH, Trưởng ban Tổ chức cán bộ, Chánh Văn phòng BHXH VN, Chủ nhiệm đề tài và các Ông (bà) có tên ở Điều 2 chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

Nơi nhân:

- Như Điều 3;
- TGD, các Phó TGD
- Lưu Trung tâm và VP

KT/ TỔNG GIÁM ĐỐC BHXH VN

PHÓ TỔNG GIÁM ĐỐC

PHẠM THÀNH

Hà nội, ngày 7 tháng 1 năm 2002

NHẬN XÉT ĐỀ TÀI KHOA HỌC

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP VỀ CHẾ ĐỘ CHÍNH SÁCH BẢO HIỂM XÃ HỘI
TAI NẠN LAO ĐỘNG VÀ BỆNH NGHỀ NGHIỆP ĐỐI VỚI NGƯỜI LAO ĐỘNG
THAM GIA BHXH**

Chủ nhiệm đề tài: CN Hà Văn Chi

Người nhận xét: TS. Mạc Văn Tiến

Cơ quan công tác: Bộ lao động thương binh và xã hội

Sau khi đọc xong toàn bộ đề tài tôi có một số nhận xét sau:

1- Sự cần thiết:

Trong điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị còn lạc hậu, trình độ hiểu biết của người lao động còn chưa cao nên tình hình tai nạn lao động của nước ta có vẫn còn khá trầm trọng. Thêm vào đó, công tác bảo hộ lao động và vệ sinh an toàn lao động chưa được cải thiện nhiều nên TNLĐ-BNN xảy ra nhiều và tập trung ở một số ngành, nghề. Điều này đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến tính mạng, sức khoẻ và cuộc sống của người lao động và gia đình họ. Đồng thời TNLĐ- BNN còn ảnh hưởng rất lớn đến sản xuất, đời sống xã hội nói chung và công tác BHXH nói riêng. Chi phí để giải quyết TNLĐ-BNN của doanh nghiệp và của ngành BHXH ngày càng tăng lên. Chế độ, chính sách bảo hiểm TNLĐ- BNN mặc dù đã có nhiều cải tiến nhưng vẫn còn những nội dung chưa phù hợp. Nghiên cứu, đánh giá đúng thực trạng TNLĐ-BNN và chế độ, chính sách bảo hiểm TNLĐ-BNN để sửa đổi, bổ sung chính sách này là rất cần thiết. Vì vậy chúng tôi cho rằng đề tài: "Thực trạng và giải pháp về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp đối với người tham gia BHXH" có ý nghĩa lý luận và thực tiễn rất lớn. Đặc biệt đề tài càng có ý nghĩa hơn khi nước ta đang chuẩn bị có Luật BHXH. Những nghiên cứu của đề tài sẽ là những đóng góp có giá trị cho các cơ quan đang tiến hành xây dựng Dự thảo Luật BHXH mà cơ quan BHXHVN là một thành viên.

2- Về nội dung nghiên cứu:

Với kết cấu 3 chương, trong 94 trang đánh máy và 12 biểu số liệu, đề tài đã hoàn thành được những nội dung nghiên cứu sau:

- *Chương I: Một số vấn đề chung về BHXH và chế độ BH TNLĐ-BNN.*

+ Trong chương này, đề tài đã khái quát hoá những vấn đề có tính lý luận về BHXH và bảo hiểm TNLĐ- BNN như một số khái niệm, sự tất yếu khách quan và các nội dung cơ bản của BHXH và bảo hiểm TNLĐ- BNN. Chúng tôi cho rằng việc hệ thống hoá này là rất cần thiết, là cơ sở để phân tích những phần sau của đề tài. Tuy nhiên, trong phần I các tác giả đề cập đến nội dung cơ bản của bảo hiểm TNLĐ- BNN chưa thoả đáng.

+ Cũng trong chương I, đề tài đã nêu khái quát về BHXH ở Việt nam nói chung và bảo hiểm TNLĐ- BNN nói riêng. Theo chúng tôi phần này chỉ nên nêu có tính lý thuyết về vấn đề bảo hiểm TNLĐ- BNN ở Việt nam, ví dụ như cách tiếp cận, chứ không nên nêu chế độ, chính sách này vì sẽ trùng lặp với chương II.

- *Chương II: Thực trạng về TNLĐ- BNN và chính sách bảo hiểm xã hội về TNLĐ- BNN ở nước ta hiện nay.*

+ Trong chương này, với những số liệu khá phong phú đề tài đã phân tích thực trạng TNLĐ- BNN và các nhân tố ảnh hưởng trực tiếp đến TNLĐ- BNN. Qua số liệu cho thấy tình hình TNLĐ có xu hướng gia tăng cả về số vụ cả về số người bị TNLĐ và số người chết do TNLĐ (biểu 1). Chúng tôi đánh giá cao phân tích này của các tác giả. Tuy nhiên nếu như các tác giả có những nhận định hoặc rút ra kết luận, nhất là các nguyên nhân gây ra TNLĐ- BNN thì chất lượng của phần này sẽ cao hơn.

+ Trong mục III của chương này, đề tài đã nêu thực trạng về chế độ chính sách bảo hiểm TNLĐ- BNN ở nước ta. Theo chúng tôi phần này các tác giả chỉ nên nêu khái quát các quy định về chế độ TNLĐ- BNN và phải phân tích mặt được và chưa được của chế độ này thì sẽ có ý nghĩa hơn.

+ Trong mục IV đề tài đã phân tích thực trạng về tình hình thực hiện chế độ TNLĐ- BNN. Chúng tôi cho rằng phần này các tác giả đã phân tích khá chi tiết với những số liệu rất phong phú. Tuy nhiên, sẽ là tốt hơn nếu như các tác giả khai thác các khía cạnh của số liệu để khái quát vấn đề hơn là chỉ liệt kê số liệu (mang tính mô tả nhiều hơn là phân tích).

- *Chương III: Những giải pháp và kiến nghị:*

Trên cơ sở lý thuyết và phân tích thực trạng đề tài đã đưa ra các giải pháp và kiến nghị về chế độ bảo hiểm TNLĐ- BNN (gồm 8 vấn đề lớn) và các giải pháp để thực hiện chế độ này (3 vấn đề lớn). Đồng thời trong chương này các tác giả cũng nêu các giải pháp và kiến nghị nhằm hạn chế các nhân tố ảnh hưởng đến TNLĐ- BNN. Về cơ bản chúng tôi đồng tình với những giải pháp và những kiến nghị mà các tác giả nêu ra. Nếu như những vấn đề này được thực thi thì đây sẽ là một thay đổi tích cực trong chế độ

TNLD-BNN. Tuy nhiên ở phần này có một số nội dung nên đưa lên phần thực trạng thì sẽ gọn hơn (không nên nhắc lại mà chỉ nêu và phân tích giải pháp).

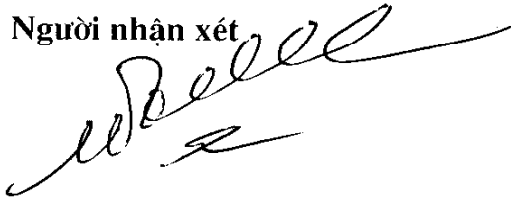
3- Về kết cấu:

- Đề tài có kết cấu 3 chương là hợp lý. Nội dung trong từng chương nhìn chung là phù hợp. Tuy nhiên, như chúng tôi đã nêu, có một số nội dung của chương I và chương III có thể đưa vào chương II thì phù hợp hơn.

- Các biểu số liệu có thể đưa ra phần phụ lục thì sẽ gọn phần nội dung hơn. Ngược lại trong phần phân tích nên có các biểu đồ minh họa, mặc dù số liệu có rất nhiều.

Tóm lại, mặc dù còn có một số điểm khuyết đã nêu nhưng đề tài là một công trình nghiên cứu khá công phu và nghiêm túc của nhóm tác giả. Đề tài là một tài liệu tham khảo rất bổ ích cho những người làm công tác nghiên cứu, đồng thời là căn cứ tốt cho các nhà hoạch định chính sách hoàn thiện chế độ bảo hiểm TNLD- BNN nói riêng và chính sách BHXH nói chung. Vì vậy tôi đề nghị Hội đồng cho nghiệm thu với kết quả **Xuất sắc**.

Người nhận xét

TS. Mạc Văn Tiến

Hà nội, ngày 9 tháng 01 năm 2002

NHẬN XÉT ĐỀ TÀI KHOA HỌC

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP VỀ CHẾ ĐỘ CHÍNH SÁCH BẢO HIỂM
XÃ HỘI TẠI NẠN LAO ĐỘNG- BỆNH NGHỀ NGHIỆP ĐỐI VỚI
NGƯỜI LAO ĐỘNG THAM GIA BẢO HIỂM XÃ HỘI**

Chủ nhiệm đề tài: cử nhân Hà Văn Chi

Người nhận xét: cử nhân Lê Quyết Thắng

Cơ quan công tác: Bảo hiểm xã hội Việt Nam

Sau khi đọc toàn bộ đề tài, tôi có một số nhận xét sau:

1. Về sự cần thiết nghiên cứu của đề tài:

Qua 5 năm thực hiện chế độ chính sách bảo hiểm xã hội theo cơ chế mới dựa trên nguyên tắc có đóng có hưởng, so với chế độ chính sách về bảo hiểm xã hội trước đây đã thể hiện tính khoa học, hợp lý và phù hợp với tình hình về kinh tế, chính trị, xã hội hiện nay, một bước đảm bảo công bằng và đoàn kết, tương trợ trong hưởng thụ đối với người lao động tham gia bảo hiểm xã hội. Tuy nhiên vẫn còn một số vấn đề chưa hợp lý trong chế độ chính sách bảo hiểm xã hội hiện hành về tai nạn lao động- bệnh nghề nghiệp và trong điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị còn lạc hậu, điều kiện về an toàn và vệ sinh lao động chưa được cải thiện nhiều, tình hình tai nạn giao thông ra tăng... nên tình hình tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp vẫn thường xuyên xảy ra và có xu hướng tăng, nhiều vụ xảy ra với mức độ trầm trọng làm ảnh hưởng đến tính mạng, sức khỏe và cuộc sống của người lao động, gia đình của họ và sự ổn định của toàn xã hội. Để đảm bảo hơn về sự công bằng, hợp lý trong hưởng thụ và tạo điều kiện thuận lợi về thủ tục giải quyết chế độ cho người lao động khi bị tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp, đồng thời nghiên cứu để có các biện pháp nhằm hạn chế tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp xảy ra, giảm bớt tổn thất đối với người lao động cả vật chất, tinh thần và tâm lý đối với xã hội. Vì vậy việc nghiên cứu đánh giá đúng thực trạng về tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp, về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp và xác định các nguyên nhân gây nên tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp, từ đó có các giải pháp nhằm giảm thiểu trạng tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp và sửa đổi, bổ sung chế độ chính sách bảo hiểm xã hội về tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp cho phù hợp là việc làm hết sức cần thiết. Tôi thấy

đề tài " *Thực trạng và giải pháp về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp đối với người lao động tham gia bảo hiểm xã hội*" có ý nghĩa rất lớn cả về lý luận và thực tiễn và nhất là trong giai đoạn hiện nước ta đang xây dựng Luật bảo hiểm xã hội, những nội dung đánh giá thực trạng và những giải pháp của đề tài sẽ là những đóng góp có giá trị vào hoạch định về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp trong xây dựng Luật bảo hiểm xã hội.

2. Về nội dung nghiên cứu của đề tài:

Đề tài với kết cấu 3 chương và 94 trang đánh máy, trong đó có 12 biểu số liệu tổng hợp đã hoàn thành nội dung nghiên cứu sau:

Chương I: Một số vấn đề chung về bảo hiểm xã hội và bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp.

- Đề tài đã khái quát hoá những vấn đề có tính lý luận về bảo hiểm xã hội nói chung và bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp như: Một số khái niệm, sự tất yếu khách quan, sự hình thành và phát triển của bảo hiểm xã hội và chế độ bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp, các nội dung cơ bản của bảo hiểm xã hội và bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp. Tôi cho rằng việc hệ thống hoá trong chương này là điều cần thiết, là cơ sở để phân tích, đánh giá về thực trạng chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp nêu ở các phần sau của đề tài.

- Đề tài đã nêu khái quát về bảo hiểm xã hội ở Việt nam nói chung và bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp nói riêng, mối quan hệ giữa chế độ bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp với các chế độ bảo hiểm xã hội khác, cách phân loại tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp. Từ đó làm căn cứ cho việc phân tích các mối quan hệ trong xây dựng, hoạch định các chế độ bảo hiểm xã hội để tránh hiện tượng trùng lặp giữa các chế độ về hưởng thụ.

Chương II: Thực trạng về tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp và chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp ở nước ta hiện nay:

- Với những số liệu phong phú và cụ thể, đề tài đã phân tích thực trạng tình hình tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp ở nước ta trong các năm vừa qua và nhất là trong quá trình thực hiện cơ chế quản lý kinh tế theo phương thức mới, nêu được các nhân tố ảnh hưởng trực tiếp đến tai nạn lao động-bệnh nghề

nghiệp, số vụ do tai nạn lao động, số người bị tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp, số người chết do tai nạn lao động và các nguyên nhân gây nên tai nạn lao động- bệnh nghề nghiệp, vấn đề xử lý đưa ra truy tố các vụ tai nạn lao động điển hình Tôi đánh giá cao phần nghiên cứu và phân tích này của nhóm tác giả, nếu như những nhận định, kết luận về nguyên nhân gây ra tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp được nêu luôn trong phần này mà không đưa vào phần giải pháp thì logic hơn.

- Đề tài đã nêu rất cụ thể các quy định về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp, tổng hợp từ nhiều văn bản các quy định đối với chế độ này, từ đó có cơ sở để đánh giá và đưa ra các giải pháp nhằm hoàn thiện về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội về tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp.

- Về thực trạng tình hình thực hiện chế độ bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp, đề tài đã phân tích khá chi tiết với các số liệu rất phong phú, công phu cả về số lượng và chất lượng. Từ đó phục vụ tốt cho việc đánh giá, phân tích và nêu lên những giải pháp mang tính ứng dụng cao. Tuy nhiên, nếu cùng với các biểu tổng hợp, có thêm các biểu đồ minh họa thì sẽ tốt hơn.

Chương III: Những giải pháp và kiến nghị:

- Với những cơ sở lý luận và qua tình hình đánh giá, phân tích thực trạng về tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp nói chung và chế độ bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp như nêu tại chương I, chương II. Đề tài đã đưa ra các giải pháp và kiến nghị gồm 3 phần lớn: giải pháp về chế độ chính sách; giải pháp về hoàn thiện thực hiện chế độ chính sách; giải pháp về hạn chế các nhân tố ảnh hưởng đến việc xảy ra tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp. Những giải pháp này về cơ bản chúng tôi đồng tình như đã nêu trong đề tài, nhất là 8 giải pháp trong phần kiến nghị về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp ở nước ta hiện nay. Nếu như những vấn đề này được áp dụng và thực thi, thì đây sẽ là sự thay đổi tích cực trong quy định về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp đối với người lao động tham gia bảo hiểm xã hội. Trước mắt, những kiến nghị của đề tài có thể được tham khảo để hoàn thiện các nội dung về chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp trong xây dựng Luật bảo hiểm xã hội.

Tuy nhiên ở phần này một số nội dung về đánh giá, phân tích, các nguyên nhân nên đưa sang phần thực trạng để phân giải pháp và kiến nghị ngắn gọn hơn.

3. Về kết cấu của đề tài:

Đề tài với kết cấu 3 chương là hợp lý, nội dung của cả đề tài và trong từng chương được sắp xếp phù hợp, có khoa học.

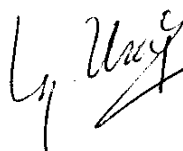
Tuy nhiên như đã nêu, một số nội dung kết cấu chưa được phù hợp trong từng phần và số liệu có thể đưa vào phần phụ lục, có biểu đồ minh họa thì nội dung của đề tài sẽ gọn hơn.

KẾT LUẬN

Mặc dù đề tài còn một số những khiếm khuyết như đã nêu, nhưng đây là một công trình nghiên cứu khá công phu và nghiêm túc của nhóm tác giả. Đề tài là tài liệu khá đầy đủ số liệu về tình hình tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp và vấn đề thực hiện chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp ở nước ta trong những năm vừa qua. Ngoài ra là tài liệu tham khảo bổ ích cho những người làm công tác nghiên cứu, làm công tác hoạch định chính sách và hoàn thiện chế độ chính sách bảo hiểm xã hội tai nạn lao động-bệnh nghề nghiệp nói riêng, chế độ chính sách bảo hiểm xã hội nói chung. Đề tài có nội dung ứng dụng cao.

Tôi đề nghị Hội đồng nghiệm thu với kết quả **xuất sắc**.

NGƯỜI NHẬN XÉT

Lê Quyết Thắng